U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **O. A.**, zastoupený Mgr. Romanou Petrovou, advokátkou, se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2011, č. j. OAM-144/ZA-ZA06-ZA12-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2012, č. j. 29 Az 28/2011 – 39,

takto:

I. Kasační stížnosti **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobce Mgr. Romaně Petrové, advokátce, se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5808 Kč, která ji bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 9. 2011, č. j. OAM-144/ZA-ZA06-ZA12-2011, bylo rozhodnuto tak, že žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999, o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní uvedl obavu z lidí, kteří zničili kostel jeho církve a zabili jejich duchovního. Žalobce podle názoru žalovaného neuvedl skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod; není proto naplněn důvod podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce sice uvedl, že měl mít potíže s obyvateli městské části Ele-iele města Ibadan, neboť pracoval jako pomocník pastora v církvi New Generation, přičemž po smrti dívky přijaté do kostela byl kostel vesničany, z nichž většina jsou

muslimové, vypálen a pastor zabit. Žalovaný konstatoval, že žalobcovy obavy o život nejsou ničím podložené a opodstatněné, během útoku nepobýval v kostele a nikdy se sám s ohrožením ze strany muslimů nesetkal. Žalobcem popisované útoky proti členům církve New Generation nebyly směřovány vůči jedné konkrétní osobě, tudíž ani vůči osobě žadatele. Představitelé žadatelovy církve nikdy nevyhledali pomoc policie nebo jiných státních orgánů a jednali s imámem příslušné muslimské obce. Žalovaný byl přesvědčen, že nigerijské právo garantuje svobodu vyznání, která je i vládou v praxi celkově respektována; náboženskou aktivitu omezovala jen z bezpečnostních důvodů. Žalobce neměl do útoku na kostel v minulosti žádné osobní potíže s vyznavači jiného náboženství, ani poté se do žádného konfliktu nedostal. Svou žádost podle žalovaného založil pouze na svých domněnkách, ve kterých dovodil své ohrožení na základě vědomostí muslimů o jeho funkci v církvi. Žalobce nebyl v Nigérii pronásledován kvůli své rase, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Podle žalovaného nelze dovodit, že by došlo k nějakému ohrožení žalobce nebo že by se jej mohl opodstatněně obávat. Žalobce z vlastní vůle nikdy nevyhledal pomoc státní orgánů a raději si za pomoci svého známého vyřizoval doklady nutné k opuštění vlasti. Z informace Ministerstva zahraničních věcí vyplývá, že nejjednodušším způsobem řešení osobních problémů je přestěhování, nadto nigerijští občané mají možnost volného pohybu a usazování se v patnácti zemích Ekonomického společenství států západní Afriky (ECOWAS). Svůj strach z pronásledování může žadatel eliminovat přestěhováním se do jiné části Nigérie. Ze zpráv Ministerstva zahraničních věcí USA za roky 2009 a 2010 vyplývá, že žalobce se v Nigérii může obrátit na kompetentní orgány. Žalovaný proto uzavřel, že se žalobce nesetkal s žádným jednáním vůči své osobě, které by bylo možno podřadit pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu ve své zemi. Žalovaný dále neshledal důvod pro přiznání azylu z humanitárních důvodů nebo pro přiznání doplňkové ochrany. Žalobci po návratu do Nigérie nehrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Ve vztahu k ohrožení života žalobce ze strany muslimů žalovaný dospěl k závěru, že jím popisované problémy měl žalobce v městské části Ele-iele města Ibadan, nikdy však nedošlo k ohrožení jeho osoby. Žalobce nesdělil žádný důvod, proč se nepřestěhoval do křesťanské části země. Žalovaný rovněž poukázal na to, že až do vypálení kostela neměl žalobce žádné potíže. Žalobce může podle žalovaného využít kompetentní státní orgány k ochraně svých práv. Žalovaný se rovněž zabýval možností návratu žalobce do vlasti a konstatoval, že po návratu jako neúspěšný žadatel o azyl nebude státními orgány s ohledem na jím zjištěné skutečnosti sankcionován. Žalovaný v neposlední řadě vysvětlil, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny, neboť žalobce není rodinným příslušníkem osob uvedených v § 14b zákona o azylu.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 13. 9. 2011, v níž tvrdil, že žalovaný nedostatečně zvážil ohrožení jeho osoby a života, které podle žalobce skutečně existuje. Poukazoval na to, že pastora jeho církve místní lidé vinili ze smrti dívky, za což jej následně i zabili. Ze skutečnosti, že byl asistent tohoto pastora, dovozoval ohrožení i své osoby. Místní obyvatelé nebyli žalobcově církvi nakloněni. Žalobce souhlasil s tím, že se neobrátil na státní orgány, ale takovéto jednání považoval za

zbytečné, protože policie je na straně muslimů. Tvrdil, že mu v minulosti jako představiteli církve bylo vyhrožováno. Právní předpisy sice v Nigérii svobodu vyznání zaručují, ale v praxi nejsou dle žalobce fakticky dodržovány; skutečnou situací v oblasti se tudíž žalovaný nezabýval. Žalovaný se rovněž nevyjádřil k tomu, zda je pomoc ze strany státních orgánů efektivní. Žalobce nesouhlasil s tím, že žalovaný ohledně neexistence postihu navrátivších se neúspěšných žadatelů o azyl vycházel ze zprávy z roku 2008.

[3] Žalovaný se k věci vyjádřil podáním ze dne 5. 12. 2011, kde uvedl, že dostatečně posoudil žalobcovu situaci a zajistil dostatek dokumentů o situaci v Nigérii. Žalobce v průběhu řízení uváděl obavy z jednání nikoli státních orgánů své vlasti, nýbrž soukromých osob, aniž by se však obrátil na příslušné státní orgány s žádostí o pomoc. Žalobce nedoložil své tvrzení uplatněné v žalobě, že není efektivní se obracet na policii; z materiálů získaných žalovaným důvodnost tvrzení nevyplývá. Žalovaný poukázal na rozlehlost Nigérie, počet jejich obyvatel, právní záruky svobody vyznání a dovozoval, že své obtíže mohl žalobce řešit využitím vnitrostátní ochrany. Až v případě nedostupnosti vnitrostátní ochrany lze podle žalovaného žádat ochranu v jiném státě. Žalobce patří k etniku Yoruba, které patří mezi tři hlavní etnické skupiny země. Žalovaný s ohledem na okolnosti případu proto setrval na svém stanovisku, že žalobce měl řešit situaci přestěhováním a kontaktováním státních orgánů. Ostatně přestěhováním svých rodinných příslušníků řešil žalobce své obavy o jejich bezpečnost. O palčivosti obav žalobce podle žalovaného nesvědčí ani to, že o pomoc nepožádal řecké státní orgány. K námitce nedostatečného posouzení možnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl žalovaný uvedl, že mu není zřejmé, z čeho dovozuje nesprávnost těchto závěrů. Rovněž následující zprávy (z roku 2010) hovoří o tom, že neúspěšní žadatelé nejsou postihováni, neboť pro to není zákonný podklad. Na zprávu z roku 2008 odkazuje jako na správnou i pozdější zpráva Ministerstva vnitra Velké Británie z roku 2011.

[4] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 16. 10. 2012, č. j. 29 Az 28/2011 – 39, žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění rozsudku krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný nashromáždil dostatek podkladů, se kterými byl žalobce řádně seznámen. Z roku 2008 sice pocházejí dvě zprávy, a to podklad MV Velké Británie a Výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2008, zpracovaná MZV USA, zbývající podklady mapují situaci v roce 2010 a 2011, včetně oblasti svobody vyznání. Krajský soud se neztotožnil se zbývajícími námitkami žalobce, neboť vyhodnotil, že nebyl azylově relevantně pronásledován, jeho tvrzení o pronásledování vesničany nebylo jakkoli podloženo. Žalobce se neobrátil na státní orgány, pouze se domníval, že by to bylo neefektivní. Žalobci v minulosti až na tento incident nic nehrozilo. Vzhledem ke svému vzdělání a předchozí práci měl vědět, na koho se má v případě nebezpečí obrátit; podle krajského soudu se žadatel o azyl musí nejprve obrátit na státní orgány své země s žádostí o pomoc. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce popsal problémy se soukromými osobami, nadto založené hlavně na jeho domněnkách, že jimi byl hledán, protože byl asistentem pastora. Strach z toho, že by policie oznámila místo pobytu žalobce vesničanům, je ničím nepodložená konstrukce. Žalovaný se správně zabýval možnostmi, které žalobce měl v zemi svého původu ohledně řešení svého problému s vesničany. Žalobcovy námitky o tom, že v zemi původu je situace odlišná, než jak vyplývá ze zpráv řady ministerstev, nepovažoval krajský

soud za podložené. S ohledem na to, že přítel žalobce je Řek, mohl od něj žalobce dostat dostatečné informace o možnostech azylu v zemích Evropské unie. Soud rovněž souhlasil se žalovaným, že v případě jeho návratu mu nehrozí nějaké sankce ze strany státních orgánů.

[5] Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2012, č. j. 29 Az 28/2011 – 39, se žalobce (dále též „stěžovatel"), bránil kasační stížností ze dne 6. 11. 2012, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), a požadoval ustanovit advokáta.

[6] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 20. 11. 2012, č. j. 4 Azs 35/2012 – 15, stěžovateli ustanovil jako zástupkyni Mgr. Romanu Petrovou, advokátku.

[7] Stěžovatel prostřednictvím své zástupkyně doplnil svou kasační stížnosti v podání ze dne 26. 12. 2012. K přijatelnosti kasační stížnosti uvedl, že krajský soud a žalovaný se při posuzování jeho věci dopustily zásadních pochybení, která mají dopad do jeho hmotněprávního postavení. Stěžovatel byl přesvědčen, že tvrdil relevantní důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, které měly být případně vzaty v potaz u doplňkové ochrany. Obavy z pronásledování nemusí být podle stěžovatele založeny na vlastní zkušenosti. Osud pastora, u nějž byl stěžovatel asistentem, dostatečně ukazuje, že obavy stěžovatele o svůj život jsou důvodné. Stěžovatel tvrdil, že ačkoli žalovaný získal řadu dokumentů z období let 2008 až 2010, nedokládají současný skutečný stav v zemi jeho původu, neboť situace se tam mění velmi rychle. Žalovaný proto nemohl správně posoudit otázku reálné možnosti ochrany stěžovatele v zemi jeho původu. Stěžovatel naopak odkazoval na informace dostupné na internetových stránkách Ministerstva zahraničních věcí České republiky, které uvádějí, že severovýchodní část Nigérie je centrem bojů mezi nigerijskou armádou a příslušníky islamistické sekty Boko Haram; nepokoje se občas vyskytují i v jiných částech země. Náboženská situace v Nigerii proto rozhodně není stabilizovaná. Krajský soud se proto nezabýval reálností hrozby pronásledování stěžovatele z důvodu neschopnosti nigerijských úřadů poskytnout mu dostatečnou ochranu. Státní orgány nejsou podle stěžovatele s ohledem na výše popsané boje schopny řešit násilí v zemi, tím méně proto mohou pomoci stěžovateli.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 15. 1. 2013 tvrdil, že krajský soud rozhodl v souladu se zákonem. Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal se všemi formami mezinárodní ochrany a důvody uplatněnými stěžovatelem v jeho žádosti. Ohledně obav stěžovatele z jednání soukromých osob žalovaný odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které za pronásledování nebo za odůvodněný strach z něho lze považovat jen takovou situaci, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematickému odmítání poskytnutí ochrany jednotlivcům před výhrůžkami či činy soukromých osob. Pronásledováním by byl pouze stav, kdy by ohrožení života či svobody bylo přičitatelné státní moci, která by byla jeho původcem či jej podporovala nebo tolerovala, případně by nebyla schopna proti němu zakročit. Jestliže se stěžovatel na státní orgány neobrátil, nelze pronásledování přičítat tomuto státu, resp. dovozovat nedostupnost

vnitrostátní ochrany. Stěžovatel neměl v minulosti potíže se státními orgány a ani neuvedl okolnosti bránící obrátit se na stát nebo využít možnost vnitřního útěku. Bylo povinností stěžovatele uvést relevantní skutečnosti. S ohledem na rozlohu země, počet obyvatelstva, procentní zastoupení křesťanů v populaci, možnost volného pohybu a konkrétní okolnosti případu má stěžovatel podle žalovaného možnost využít vnitřní přemístění. Shromážděné podklady pro posouzení věci jsou dostatečné. Nově tvrzené bezpečnostní problémy na severu a severovýchodě země podle žalovaného nemají bližší vztah k tomu, co stěžovatel uvedl jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť jím tvrzený konflikt se udál v jiné části země. Rovněž to nedokládá přičitatelnost soukromého jednání státním orgánům a nevyvrací možnost vnitřního útěku stěžovatele v rámci země jeho státní příslušnosti. Nezohlednění uvedených zpráv správním orgánem namítá stěžovatel tudíž v rozporu s ustanovením § 104 odst. 4 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[10] Poté se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož *„jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“* Pokud by tomu tak nebylo, tedy pokud by kasační stížnost stěžovatele ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahovala vlastní zájmy stěžovatele, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Přijatelnost kasační stížnosti je přitom třeba odlišovat od její přípustnosti (resp. absence některého z důvodů nepřípustnosti), která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i důvodnosti kasační stížnosti jako otázky věcného posouzení stěžovatelem uváděných kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele jako atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[11] Po přezkoumání přijatelnosti kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Nejprve je třeba připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana jeho veřejných subjektivních práv již jednou poskytnuta, a to individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu a v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany; je podmíněn výše specifikovaným přesahem vlastních zájmů stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ představuje tzv. neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem

č. 350/2005 Sb., s účinností od 13. 10. 2005. Výklad tohoto pojmu včetně demonstrativního výčtu typických kritérií nepřijatelnosti byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž zdejší soud vymezil, že *přesahem „vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.* Jinými slovy, přichází-li stěžovatel toliko s námitkami, k nimž se Nejvyšší správní soud již vyslovil ve své dřívější judikatuře, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl závěr totožný s již dříve provedeným posouzením.

[13] V témže usnesení Nejvyšší správní soud vymezil, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[14] Ze spisové dokumentace se podává, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 5. 5. 2011. V řízení uvedl, že je národnosti Yoruba a že je křesťanského vyznání s vysokoškolským vzděláním. Z Nigérie odjel z toho důvodu, že se obával o svůj život, protože byl asistentem hlavního pastora místní církve, který byl zabit, protože se mu nepodařilo zachránit dívku, kterou k nim vesničané zavedli. Většina místních obyvatel byli muslimové. Po zabití pastora, přestěhoval stěžovatel svou matku a syna do jiné vesnice Akanran. Stěžovatel se ubytoval u svého vedoucího z bývalého

zaměstnání, který mu pomohl vyřídit doklady. Na jeho doporučení stěžovatel odjel do Řecka, kde jej nutil uzavřít sňatek s jeho sestrou, což stěžovatel odmítnul. Stěžovatel proto opustil Řecko a odjel do České republiky. Jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl to, že mu v Nigérii hrozí nebezpečí v podobě ohrožení života; po svém návratu do Nigérie by byl zabit. Stěžovatel do protokolu dne 16. 5. 2011 uvedl, že v minulosti cestoval do jiných afrických zemí; byl v Beninu. Pro cestu do Beninu stěžovatel nepotřeboval žádný cestovní doklad.

[15] V kasační stížnosti stěžovatel namítal nesprávné posouzení otázky udělení mezinárodní ochrany podle § 12, 14a zákona o azylu, když po návratu do vlasti by byl ohrožen na životě ze strany soukromých osob. Stěžovatel tvrdil, že poklady získané žalovaným ohledně stavu v Nigérii jsou neaktuální. Stěžovatel v neposlední řadě poukázal na to, že v současné době v severovýchodní části Nigérie probíhají boje mezi nigerijskou armádou, policií a příslušníky islamistické sekty Boko Haram, které se přesouvají do střední části Nigérie.

[16] Ve vztahu k argumentaci stěžovatele ohledně ohrožení jeho života z důvodu smrti dívky, což dokládá tím, že vesničané vypálili kostel a zabili pastora, Nejvyšší správní soud poukazuje na setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62; a ze dne 25. 1. 2011, č. j. 6 Azs 36/2010 – 274; 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108), podle které v případě, že původcem azylově relevantního důvodu ohrožení jsou soukromé osoby, je nutné posoudit, zda-li stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolujících stát nebo podstatnou část jeho území jsou schopny či ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. V tomto směru musí Nejvyšší správní soud poukázat na to, že stěžovatel se podle svého vyjádření ani nepokusil kontaktovat státní orgány a hledat u nich pomoc, ačkoli podle podkladů zjištěných žalovaným veřejná správa v Nigérii efektivně funguje a garantuje obyvatelům řadu práv, včetně svobody vyznání.

[17] V průběhu správního řízení stěžovatel nevysvětlil, proč tak neučinil; teprve až v soudním řízení stěžovatel dovozoval bez jakýchkoli důkazů neefektivnost takového počínání. Takovéto jednání Nejvyšší správní soud hodnotí jako účelové. V průběhu správního řízení měl stěžovatel možnost vyjádřit se podkladům řízení, které popisovaly stav veřejné správy v Nigérii a vymahatelnost práva; stěžovatel však nikde úroveň fungování veřejné správy nezpochybnil. Jestliže stěžovatel neuvede relevantní okolnosti případu, zejm. o možnosti obrátit se na státní orgány a o efektivitě této pomoci, nelze žalovanému následně úspěšně vytýkat, že vycházel z jím získaných zpráv, které popisují, že občanům státu je garantována řada práv, kterých se mohou u státních orgánů rovněž dovolat. Stěžovatel pouze v tomto směru uvedl, že v minulosti se na veřejné orgány nikdy neobrátil a že se kromě útoku na pastora s násilím nesetkal. Nejvyššímu správnímu soudu proto není zřejmé, z jaké skutečnosti dovozuje neefektivnost žádosti o pomoci u státních orgánů, neboť osobní zkušenost stěžovatel se státními orgány Nigérie před incidentem neměl a rovněž nepopsal konkrétní zkušenosti jiných osob.

[18] Nejvyšší správní soud musí poukázat na svou judikaturu, konkrétně na rozsudek ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, podle něhož *„za pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim“*. Stejně tak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, zaujal právní názor, že *„pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Stranou nelze ponechat ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, v němž kasační soud vyslovil, že *„obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu“*.

[19] Pronásledováním ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu je jen pronásledování za uplatňování politických práv a svobod [§ 12 písm. a) zákona o azylu], nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště [§ 12 písm. b) zákona o azylu]. Stěžovatel se v zemi původu nemusel důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel nebyl pronásledován státní autoritou nebo osobami, které takovou autoritu zosobňují, a ani se neobrátil na příslušné státní orgány s žádostí o pomoc, která mu tak nebyla a ani nemohla být odmítnuta. Zcela zásadní je v tomto směru to, že se stěžovatel bez jakéhokoliv odůvodnění neobrátil se svými obavami na státní orgány. Již z tohoto důvodu nelze vůbec hovořit o tom, že by stěžovatel byl v zemi původu pronásledován ve smyslu ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu (ostatně se státními orgány nikdy neměl žádné problémy a nebyl jimi pronásledován, nebyl členem žádné politické strany, nezúčastňoval se politického života). Obavy, které stěžovatel vyslovil v souvislosti s možným ohrožením své osoby ze strany neznámých muslimů, kteří měli zabít pastora církve, jsou ve světle uvedených závěrů hypotetické. Stěžovatel neprokázal, že by po něm zmíněné osoby jakýmkoliv způsobem pátraly a ani neobjasnil, z jakých důvodů by tak měly činit. Krajský soud proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že u stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu.

[20] Nejvyšší správní soud dále poukazuje na to, že důvodem pro neudělení mezinárodní ochrany je rovněž existence možnosti vnitřní ochrany (někdy též označovaná jako „možnost vnitřního útěku“ či „možnost vnitřního přesídlení“). Institut „možnosti vnitřní ochrany“ má oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, publikovaný pod č. 1551/2008 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74). V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, publikovaném pod č. 1551/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval, že vodítko pro postup při hodnocení otázky,

zda jsou splněny podmínky vnitřní ochrany či nikoliv, poskytuje čl. 8 směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo postavení osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dospěl k následujícím závěrům: Při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.

[21] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledává, že stěžovatel možnost vnitřní ochrany měl, ale ve vztahu ke své osobě ji nevyužil. Z protokolu ze dne 16. 5. 2011 totiž vyplývá, že stěžovatel měl rovněž obavy o život své matky a svého syna, které ale vyřešil tím, že je vzal do jiné vesnice. Z předloženého správního spisu, spisu krajského soudu a kasační argumentace Nejvyššímu správnímu soudu jakkoli nevyplývá, proč samotný stěžovatel nevyužil možnosti přesídlení v rámci Nigérie do jiné oblasti, ve které není s ohledem na rozmístění obyvatel s muslimským vyznáním riziko konfliktu s vyznavači tohoto náboženství, kterého se stěžovatel obává. Jestliže matka a syn stěžovatele mohly údajné obavy stěžovatele o jejich život rozptýlit tím, že se přestěhovali do jiné vesnice, mohl stěžovatel tytéž obavy o svůj život pramenící ze stejné skutečnosti vyřešit stejným způsobem, jako jeho matka a syn.

[22] Nejvyšší správní soud proto dospívá k závěru, že žalovaný i krajský soud správně posoudily otázku, zda lze stěžovateli udělit mezinárodní ochranu podle § 12 zákona o azylu.

[23] Poukazuje-li stěžovatel ve své kasační stížnosti na to, že hrozba smrti může představovat důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 Azs 19/2012 – 22, podle kterého *„lokální problémy jsou také řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. K tomu lze dodat, že posuzování možnosti vnitřní ochrany lze plně vztáhnout nejenom k azylu, ale též k tzv. doplňkové ochraně ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 -70, dostupné na www.nssoud.cz). Z této teze vycházel také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 19. 2. 2008, č. j. 2 Azs 102/2007 - 78, dostupný na www.nssoud.cz, v němž vyslovil právní názor, že : „V azylové věci je stěžovatelova námitka, že vnitřní přesídlení není možné, neboť již jednou vnitřní přesídlení bezúspěšně realizoval, nedůvodná, pokud vyjde najevo, že před uskutečněným vnitřním přesídlením nebyl stěžovatel pronásledován z žádného azylově relevantního důvodu“.“* Jelikož stěžovatel měl možnost vnitřního přesídlení, neboť takového vnitřního přesídlení ve vztahu ke stejné obavě z ohrožení ze strany místního muslimského obyvatelstva úspěšně

využili jeho matka a syn, a to na základě aktivity samotného stěžovatele, nemůže mu být ve smyslu výše uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu udělena ani doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu.

[24] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s námitkou stěžovatele spočívající v tom, že si žalovaný neopatřil dostatek podkladů pro rozhodnutí ve věci. Jak samotný stěžovatel popisuje, je bezpečnostní situace v jednotlivých částech Nigérie proměnlivá, což vyplývá i ze samotných podkladů shromážděných žalovaným. Nejvyšší správní soud si nedovede představit jiný postup, než který zvolil žalovaný, a to v podobě získání zpráv o situaci v zemi původu za posledních několik let. Právě z těchto zpráv může žalovaný získat relevantní a objektivní informace o vývoji situace v zemi původu žadatele o azyl a posoudit jím tvrzené skutečnosti. Žalovaný o žádosti stěžovatele rozhodoval v září 2011, proto mohl získat zprávy o stavu v Nigérii pouze z let 2008 až 2011, které popisují fungování veřejné správy, svobodu náboženství a vyznání a vývoj konfliktů v jednotlivých oblastech Nigérie. Žalovanému nelze vytýkat, že v roce 2011 nezohlednil vývoj bezpečnostní situace v jednotlivých částech země v roce 2012, neboť to je z logiky věci nemožné.

[25] Je skutečností, že na území Nigérie probíhaly a i v době rozhodování Nejvyššího správního soudu probíhají některé místní lokální a regionální konflikty, které ale plošně dopadají na veškeré obyvatelstvo postižených území. Není přitom důvod se domnívat, že by se stěžovatel – v případě návratu do vlasti - dostal do odlišného (horšího) postavení, než ostatní obyvatelstvo. Federální vláda se snaží o konsolidaci poměrů, i když to s ohledem na dobu, po kterou nestabilní situace v jednotlivých částech této země panovala, není rozhodně snadné ani jednoduché. Stěžovatel nepředložil žádný důkaz, na základě kterého by bylo možno se reálně domnívat, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. Nehrozí mu ani vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu (Nigérie se nenachází ve válečném stavu a na celém území této země neprobíhá vnitřní ozbrojený konflikt, což netvrdí ani stěžovatel ve své kasační stížnosti). Nelze ovšem ani nevidět, že složitá bezpečnostní situace v jednotlivých částech země vykazuje období relativního klidu, ale i násilností, příměří a porušování příměří. Stává se proto, že po vyžádání potřebných zpráv, v mezidobích než dojdou, je situace již jiná, než jaká existovala v době vyžádání zprávy. Vždy je proto třeba delšího časového období, aby mohla být celková situace v jednotlivých regionech odpovědně vyhodnocena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, č. j. 7 Azs 40/2011 - 143, dostupný na www.nssoud.cz). Obecné závěry proto nelze činit z momentálního zhoršení či zlepšení situace v jedné části země, jak dovozuje stěžovatel.

[26] I lokální problémy v podobě zhoršení bezpečnostní situace v severovýchodní části Nigérie z důvodu bojů mezi nigerijskou armádou a příslušníky islamistické sekty Boko Haram jsou řešitelné vnitřním přesídlením. Stěžovatel svou situaci ve vlasti neřešil a ani se ji nepokoušel řešit. Nejvyššímu správnímu soudu z této argumentace nadto není zřejmé, jaký by měla mít vliv na situaci stěžovatele, který podle svých výpovědí v severovýchodní části Nigérie nežil, ale jeho obavy se týkaly vesničanů z oblasti Ibadanu. Přestože neměl žádné potíže se státními orgány, v Nigérii žádnou pomoc nevyhledal a nedokázal ani

smysluplně objasnit, proč tak neučinil, rovněž se nepokusil přesídlit do jiné části Nigérie jako jeho matka a syn.

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[28] Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele byla ustanovena usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 4 Azs 35/2012 – 15, platí její hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s ustanovením § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu ji Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – převzetí věci a doplnění kasační stížnost ze dne 26. 12. 2012 – ve výši 4200 Kč [11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupkyni stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 4800 Kč. Jelikož zástupkyně doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 4800 Kč, tj. 1008 Kč. Zástupkyni stěžovatelek bude tedy vyplacena celková částka ve výši 5808 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu